

Cervicale laminectomie

Operatie bij een vernauwing van het wervelkanaal

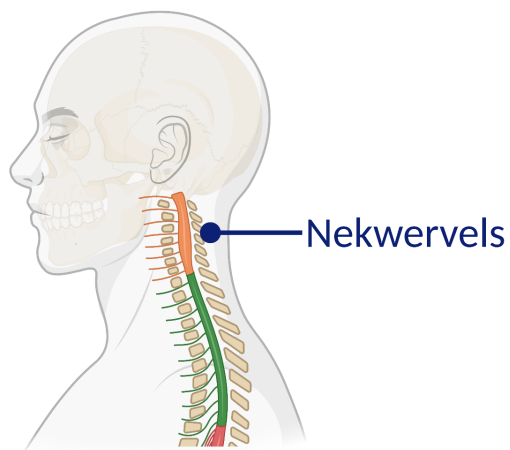

U heeft een vernauwing van het wervelkanaal in uw nek. Dit heet ook wel een wervelkanaalstenose. Uw ruggenmerg of uw zenuwwortels hebben daardoor te weinig ruimte. U krijgt daarom een cervicale laminectomie. Met deze operatie maken we het wervelkanaal wijder. Zo heeft uw ruggenmerg meer ruimte. Hier leest u meer over de vernauwing, de operatie en de nazorg hiervan.

Vernauwing van het wervelkanaal in de nek

De nek heeft 7 wervels. De wervels in je nek heten cervicale wervels. Elke wervel heeft een naam, C1 t/m C7. In elke wervel zit een opening. Al deze openingen op elkaar gestapeld maken een kanaal: het wervelkanaal. Door dit kanaal loopt een kabel van zenuwen: het ruggenmerg. Aan beide zijanten van elke wervel zit een opening. Hierdoor takt steeds een zenuwwortel af. Deze zenuw gaat het verder het lichaam in.

Soms is het wervelkanaal te nauw. Of de opening aan de zijkant van een wervel is te nauw. Dit heet ook wel een wervelkanaalstenose. Dit kan de zenuwen beschadigen. De vernauwing kan al voor de uw geboorte ontstaan zijn, of op latere leeftijd ontstaan zijn. Vaak gaat het om een combinatie. Daarom krijgt u meestal pas op latere leeftijd klachten.

Wat zijn de klachten?

Wat precies uw klachten zijn, hangt onder andere af van de plek van de vernauwing. Klachten die kunnen ontstaan zijn:

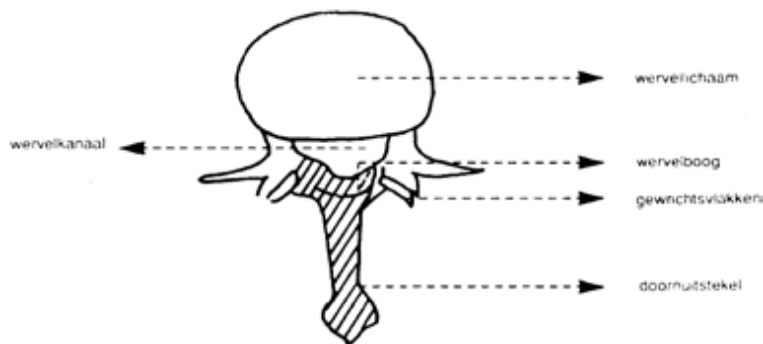
- moeilijk en houterig lopen
- verlammingen in de benen
- minder gevoel in de benen
- pijnuitstraling of krachtsverlies in een of beide armen of handen
- een prikkelend gevoel wanneer u uw hoofd sterk naar voren of naar achteren buigt
- pijn in de nek, armen en/of benen

Wat is een cervicale laminectomie?

Een cervicale laminectomie is een operatie om het wervelkanaal in uw nek wijder te maken. Zo krijgt uw ruggenmerg meer ruimte.

Bij de wervels waar de vernauwing zit, halen we een stuk van de wervel af. We halen het doornuitsteeksel en de wervelboog weg (zie het gemarkeerde stuk op de afbeelding). Dit heet laminectomie. We maken daarmee aan de achterkant van de wervelkolom het wervelkanaal open. Hierdoor krijgt het ruggenmerg meer ruimte.

U hoeft niet bang te zijn dat na de operatie uw ruggenmerg of zenuwen 'bloot liggen'. De spieren van uw nek zijn zo dik en stevig dat het nog steeds goed beschermd ligt.

Resultaat van de operatie

Door de vernauwing van het wervelkanaal is uw ruggenmerg beschadigd. Dit geeft uw klachten. Deze beschadiging gaat niet weg door de operatie. Uw klachten zullen dus waarschijnlijk niet helemaal weggaan. Het doel van de operatie is dat uw klachten niet erger worden. We noemen de operatie geslaagd als u een jaar na de operatie nog in dezelfde toestand verkeert als direct voor de operatie. Toch zien we regelmatig dat de klachten verminderen na de operatie. We kunnen vooraf niet voorspellen of dit bij u ook zal gebeuren.

Vorbereiding voor de opname

Regel op tijd uw mantelzorg

Mantelzorg is alle hulp aan een hulpbehoevende door iemand uit diens directe sociale omgeving: levenspartner, familielid, goede vriend(in). Regel uw mantelzorg om u te helpen bij het volgende:

- Wond elke dag bekijken
- Helpen bij de persoonlijke verzorging
- Boodschappen doen

Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?

- Toiletpullen
- Gebitsbakje
- Nachtkleding
- Ondergoed
- Makkelijk zittende kleding, zodat u niet de hele dag in de pyjama hoeft te lopen
- Stevige schoenen (geen sloffen of sandalen)
- Rollator als u dit hulpmiddel gebruikt
- Medicijnen
- Leesboek of tijdschriften
- Mobiele telefoon

Sieraden, waardevolle papieren, betaalcheques en pasjes kunt u beter thuislaten. Ook kunt u beter niet te veel geld meenemen.

Nuchter zijn

Voor uw operatie moet u nuchter zijn. U mag dan niet eten, drinken of roken.

Vanaf 0:00 uur mag u niet meer eten en roken. U mag dan nog wel heldere dranken drinken. Bijvoorbeeld water, thee en aanmaaklimonade. 2 uur voordat u in het ziekenhuis moet zijn, mag u ook niets meer drinken.

Gebruikt u medicijnen? Bespreek dit altijd met uw arts. Sommige medicijnen mag u rond de operatie niet innemen. Moet u de medicijnen innemen? Dit mag altijd met een slokje water. Ook in de tijden dat u nuchter moet zijn.

Meer informatie over nuchter zijn bij een operatie leest u in de folder "Nuchter rondom een operatie".

Rooming-in

Eventueel kan uw partner, familielid of vriend 's nachts bij u blijven slapen. Wel in overleg met de verpleegkundige. Dit noemen we rooming-in. Uw naaste mag kosteloos overnachten. Er is een bedbank beschikbaar inclusief beddengoed. Voor de maaltijden kan uw naaste terecht bij de horecagelegenheden in het ziekenhuis. Informatie over praktische zaken voor uw naaste kunt u aan de verpleegkundige vragen.

Dag 1 - De opname

U wordt de dag voor de operatie opgenomen in het ziekenhuis. U komt dan naar ND-9 Neurochirurgie. U wacht hier in de wachtkamer. We komen u ophalen en brengen u naar uw kamer. Soms moet u nog even wachten, als de kamer nog niet beschikbaar is. Als u niet nuchter hoeft te zijn, krijgt u in de tussentijd iets te eten of te drinken.

- U krijgt een opnamegesprek met de zaalarts of physician assistant. We stellen u een aantal vragen over uw medische voorgeschiedenis.
- U krijgt een polsband met uw naam, geboortedatum en patiëntnummer.
- We doen een aantal controles:
 - Bloed prikken
 - Bloeddruk meten
 - Pols meten
 - Temperatuur meten
 - Saturatie meten
 - Neurologische controles
 - Eventueel een röntgenfoto, MRI of CT

Dag 2 - De operatie Vorbereiding

- Was uw nek met Hibiscrub. U krijgt dit van de verpleegkundige
- We geven u de thuismedicatie of de medicatie die nodig is ter voorbereiding op uw operatie
- We controleren uw polsbandje en allergieën
- We vertellen u wanneer u wordt opgeroepen voor uw operatie
- We nemen een checklist met u door.

Daarna brengen we u naar de voorbereidingsruimte (holding).

Wanneer u wordt opgeroepen:

- Maak gebruik van het toilet en doe uw operatiekleding aan.
- Doe uw lenzen altijd uit en bril af.
- Verwijder uw eventuele gebitsprothese.
- Als u een gehoorapparaat draagt, kunt u deze in het bewaardoosje doen.

Narcose

De operatie vindt plaats onder totale narcose. U krijgt de narcose op de operatiekamer.

De operatie

Bij de operatie worden de betreffende wervelbogen en doornuitsteeksels in de nek verwijderd. De operatie duurt ongeveer 1 tot 2 uur.

Complicaties van de operatie

Bij elke operatie kunnen complicaties ontstaan. Bij deze operatie zijn complicaties zeldzaam. Toch is het belangrijk dat u weet welke complicaties er zouden kunnen ontstaan.

- *Bloedverlies.* Als u veel bloed verliest tijdens de operatie, krijgt u een bloedtransfusie. Dit komt bijna niet voor.
- *Infectie van de wond.* We doen er alles aan om te voorkomen dat de operatiewond gaat ontsteken. Toch kan het gebeuren dat u een infectie krijgt. U krijgt dan antibiotica.
- *Lekkage van ruggenmergvocht.* U moet dan een aantal dagen langer plat op bed blijven liggen.
- *Verergering van dove plekken of spierzwakte.* De meeste mensen hebben voor deze operatie last van dove plekken (minder of geen gevoel) en spierzwakte. Na de operatie kunnen de dove plekken groter zijn, en de spieren nog zwakker lijken. Dit is meestal tijdelijk, maar heel soms is dit blijvend.
- *Verschuiving wervels.* In de jaren na de operatie kunnen de wervels waaraan geopereerd is, gaan verschuiven. Dit is meestal bij mensen die voor de operatie ook al verschuivingen hadden. We kijken per persoon wat dan de beste behandeling is en of een nieuwe operatie nodig is.

Na de operatie

Praktische zaken en controles

- Na de operatie brengen we u naar de uitslaapkamer (verkoever).
- Als u wakker wordt uit de narcose, ligt u op uw rug. U blijft op de verkoever tot u wakker genoeg bent.
- De anesthesioloog houdt in de gaten of u voldoende wakker bent. Zodra u weer voldoende wakker bent en uw toestand het toelaat, brengt we u terug naar de verpleegafdeling.
- Op de verpleegafdeling bellen we uw eerste contactpersoon, om te vertellen dat u op de verpleegafdeling bent aangekomen.
- Vooral de eerste dagen kunt u zich erg vervelend voelen en veel pijn hebben: pijn van de wond, pijn in de nek en soms kramperige/ brandende pijn in de armen. U kunt ook misselijk zijn. Voor beide klachten krijgt u medicijnen.
- Na de operatie moet u ongeveer 6 uur op uw rug blijven liggen. Zo verkleint u de kans op een nabloeding. Daarna mag u op uw zij gaan liggen. Wissel af tussen uw linker- en rechterzij. De eerste keer gaat dit onder begeleiding van de verpleegkundige of fysiotherapeut.
- 1 uur, 2 uur en 3 uur na de operatie doen we controles van uw bloeddruk, pols, temperatuur, zuurstofgehalte in uw bloed en de neurologische controles in uw armen en benen. De rest van de eerste dag krijgt u elke 3 uur deze controles.
- De eerste dagen kan de wond pijn doen. Forceer niets, maar wees ook niet bang de nek bewegen.
- We vragen hoeveel pijn u heeft. We vragen om een cijfer tussen 0 en 10. Waarbij 0 geen pijn is en 10 ondraagbare pijn.
- Na de operatie heeft u een infuus in uw arm. Dit infuus houdt u een aantal uren na de operatie. Het naaldje verwijderen we de ochtend na de operatie.
- U heeft eventueel een wonddrain gekregen waarin wondvocht loopt. Deze verwijderen we meestal de ochtend na de operatie.
- Antistolling: 6 uur na de operatie (of in de avond na de operatie) krijgt u Fraxiparine, ook wel Nadroparine genoemd. Dit zorgt ervoor dat bloed minder makkelijk samenklontert. Hierdoor heeft u minder kans op trombose. Wanneer u goed genoeg kunt lopen of minimaal 3 uur op een stoel kunt zitten, stoppen we met deze injecties. Dit duurt meestal 2 of 3 dagen.

Dag 3 - De dag na de operatie

Praktische zaken en controles

- In de ochtend helpen we u om uit het bed te komen en te gaan zitten. Ook kunnen we helpen bij aankleden en wassen.
- Elke 6 uur doen we controles van uw bloeddruk, pols, temperatuur, zuurstofgehalte in uw bloed en de neurologische controles in uw armen en benen.
- We verzorgen de wond.
- Als u een wondrain had, verwijderen we die vandaag als dat al kan.
- Soms maken we nog een röntgen foto, ter controle.
- Na de operatie krijgt u standaard pijnstillers: paracetamol en naproxen. Als dit niet genoeg is, kunt u kort oxynorm krijgen.

Fysiotherapeut

U krijgt hulp van de fysiotherapeut. Afhankelijk van de tijd van de operatie komt de fysiotherapeut op de operatiedag of de dag na de operatie om te starten met de oefeningen. Deze oefeningen zijn gericht op beweging en houding na de operatie. We maken afspraken over de activiteiten die u zelfstandig mag uitvoeren. Bij het lopen is het gewenst dat u goed schoeisel draagt, dus geen slippers of pantoffels.

Houding en beweging

Let goed op uw houding en de bewegingen die u maakt. Dit is vooral belangrijk in de eerste 6 weken. Maar ook daarna blijft het belangrijk.

Het is belangrijk dat u altijd goed rechtop zit en staat. En dat u niet te lang in dezelfde houding blijft. U moet 'met de neus in de wind lopen'. Hierdoor groeit de nek na de operatie in een goede stand.

In bed moet u uw schouders daarom op uw hoofdkussen leggen.

Dag 4 - Ontslag uit het ziekenhuis

Na een operatie aan de nek duurt het even voordat u helemaal hersteld bent. Hoelang dit duurt is voor iedereen anders. Let in de eerste 6 weken extra goed op uw houding en bewegingen die u maakt. Maar blijf ook hierna goed opletten. Bij het herstel spelen verschillende factoren een rol, zoals leeftijd, lichamelijke conditie en eerdere operaties aan de onderrug of nek.

Op de tweede dag na de operatie gaat u met ontslag. Als u al zelfstandig genoeg bent, kunt u naar huis. Als dit nog niet gaat, kunt u naar Laurens Intermezzo. Dit is een zorginstelling waar u nog een paar dagen kunt herstellen.

Praktische zaken en controles

- Als het nodig is helpen we u met aankleden en wassen.
- Om 9:00 uur doen we de controles van uw bloeddruk, pols, temperatuur, zuurstofgehalte in uw bloed en de neurologische controles in uw armen en benen.
- De arts en verpleegkundige overleggen of u met ontslag mag.
- Tussen 9:00 en 10:00 uur kunt u opgehaald worden door uw familielid of contactpersoon. Als u geen eigen vervoer heeft, kunnen wij een taxi voor u regelen. U betaalt de taxi zelf.

Laurens Intermezzo

Heeft u geen mantelzorg en kunt u uw persoonlijke verzorging niet zelf doen? Dan kunt u na uw operatie een aantal dagen naar Laurens Intermezzo. Dit is een zorglocatie waar u kunt herstellen na uw operatie. Dit wordt tijdens het opnamegesprek besproken. De gedachte is dat een gevoel van welbevinden kan bijdragen aan voorspoedig herstel. Als u hulp nodig heeft bij de persoonlijke verzorging raden wij u aan om een mantelzorg te regelen, indien dit niet lukt wordt u aangemeld voor Laurens Intermezzo.

Ontslag gesprek

U krijgt een ontslaggesprek door de verpleegkundige wanneer u met ontslag mag. We geven informatie over:

- Wondverzorging (u krijgt verbandmateriaal voor drie dagen mee)
- Pijnmedicatie en afbouwen pijnmedicatie na ontslag
- Folder met adviezen voor na de operatie
- Informatie over het verwijderen van de hechtingen of agraves (nietjes)
- Stoelgang na ontslag
- Poli- afspraken
- Recepten/medicatie van de apotheek
- Nood telefoonnummers
- Huisartsenbrief (wordt digitaal verstuurd)
- Indien van toepassing, overdracht van de fysiotherapie
- Als u naar Laurens Intermezzo gaat, krijgt u de bovenstaande informatie met een verpleegkundige- en medische overdracht, 24- uren medicatie en een medicijnlijst mee.

Wondverzorging

U moet de wond 3 dagen (72 uur) droog houden. Als u gaat douchen, moet u de wond afdekken met een douchepleister. 72 uur na de operatie mag u de wond weer natmaken. 10 tot 12 dagen na de operatie mag u de hechtingen laten verwijderen bij uw huisarts.

Autorijden

Na de operatie mag u 6 weken geen autorijden. U mag wel meerijden.

In de auto stappen gaat makkelijker als u uw armen gebruikt. Bij het instappen kunt u het beste de stappen volgen:

- Ga met uw rug in de deuropening staan.
- Pak de deurstijlen vast met uw handen.
- Ga op de autostoel zitten. U zit nu zijwaarts op de stoel, met uw benen nog buiten.
- Draai op uw billen de auto in, zet een voor een uw benen in de auto. Eventueel kunt u met uw handen uw benen optillen om ze in de auto te zetten.

Tips

- Leg een plastic zak op de zitting van de autostoel voordat u gaat zitten. Dit maakt het draaien makkelijker.
- De eerste 6 weken na de operatie kunt u het beste de rugleuning wat meer in de ligstand zetten. Zo komt er minder druk op uw rug.

Na 6 weken kunt u in principe weer zelfstandig autorijden. Dit mag alleen als u de auto, de pedalen en de versnelling weer goed kunt bedienen zonder klachten. Ook moet u goed kunnen draaien om achter u te kunnen kijken.

Sporten

U mag de eerste 6 weken niet sporten. Als u voor uw operatie aan sport deed, zult u merken dat uw conditie na de operatie behoorlijk is afgenomen. U moet eerst uw conditie weer verbeteren voordat u deelneemt aan trainingen. Dit kunt u het beste doen onder begeleiding van een fysiotherapeut.

Seksualiteit

Seks hoeft u niet te vermijden. Doe wel voorzichtig en maak geen gekke bewegingen.

Contact

Verpleegkundig (opname) spreekuur

- Email: vos.neurochirurgie@erasmusmc.nl
- Telefoonnummer: 06 34 86 05 34, bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 09.00 tot 15.00

Verpleegafdeling Neurochirurgie:

- Telefoon: (010) 703 32 36, bereikbaar van
 - 07.00 - 07.30
 - 11.00 - 11.30
 - 21.00 - 21.30

